

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

III. De variis certaminum generibus quibus martyres in persecutione certarunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

DIOCLETIANUS.

Φας κείμην, μακρὰν ἐσύρετο τῶν ποδῶν, ὅν τε δουκῶν αὐτοῖς λελογισμένον ὁ δὲ πρὸς ἑῶν, καὶ μεγάλην διεμαρτύρετο φωνὴν τῆς θυσίας τῆν ἀρεσιν. καὶ ἄλλος χριστιανὸς εἶναι ἐπεκράθει, τῆ δὲ σωτηρίας προσήματ' ὁμολογῶν λαμπρῶν κείμην ἕτερον τὸ μὴ τε δουκῶν κενεῖν οὐδέποτε διεικνέτο. ὁμῶς δ' οὐκ ἐπὶ πολυχρηρία τῆς ἐπὶ τῆτο τεταγμένης στρατιωτικῆς στρατάξεως καὶ εὐμαλῶν παύσεων καὶ ἀσπιγῶν, καὶ ἀ τε προσώπων καὶ παρεῶν τυπόμενοι, μὴ βίας ἐξωθέντο. ἕως δὲ ἀπαύθ' οἱ τῆς θεοσεβείας ἐχθροὶ τὸ δοκεῖν ἠνυκέναι, πρὶ πολλὰ ἐπέθεντο. ἀλλ' ἐκείναι καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῖς μαρτύρων ταῦτα προσήματ' ὡς εἰς ἀκρότηθ' ἀνήγησαν, τίς ἀνὴρ μὴ ἐξαρκεσε λόγῳ.

A jacentes, per longissimum spatium pedibus trahebantur, & inter eos qui sacrificaverant computabantur. Alius vero clamabat, & contenta voce testabatur se sacrificia repudiare. Alius Christianum se esse vociferabatur, salutis hujus nominis confessionem pre se ferens. Alius item se nec sacrificasse, nec sacrificaturum unquam affirmabat. Sed & hi a numerosa militum manu ad id comparatorum pugnis in os caesi, ac filere coacti, genis omnique facie verberibus contusa violenter expellebantur. Ad eod pietatis hostes permagno utique aestimabant, si id quod voluerant, perfecisse saltem viderentur. Verum haec adversus sanctissimos Dei martyres parum prosperè eis cessere. Quorum res gestas si accuratè exponere velimus, quænam nobis oratio ad id suffecerit?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

CAPUT IV.

Πρὸς τὴν ἀσπίδα τῶν Θεῶν μαρτύρων, ὡς πάντα τόπον ἐπλησαν ἡμεῖς τῆν μνήμας, ποικίλως τὰς ὑπὲρ ἐπιείκειας ἀναδεδάμενοι στρατῶν.

De illustribus Dei martyribus, quomodo totum orbem fama nominis sui impleverunt, varias pro pietate coronas adepti.

Μεγίστη μὲν γὰρ ἰσορροπία ἀντὶς θαυμαστὴν ὑπερ ἐυσεβείας τῆ Θεῶν τῶν ὅλων ὁδοδευγμένης προθυμίας. ὅσα δὲ ὄντως μόνον ὁ κατὰ πάντων ἀνεκινήθη διωγμός, πολὺ πρότερον δὲ, καθ' ὅν ἐτι τὰ τῆς εἰρήνης συνεκροτεῖτο ἀεὶ γὰρ ἀετι πρῶτον ὡσπερ ἀπὸ κἀκε βαθέθ' ὑποκινεμένους τῆ ταύτην τῶν ἐξοσίαν εἰληφότη, κενεθ' ἰω τε ἐπὶ ἀφανῶς μὴ τὸν δὲ Δεκίω καὶ Οὐαλεριανῶ μετὰ χρονον ταῖς ἐκκλησιαῖς ἐπιχερῶθ'. ὅσα ἀδρόως τε τὰ καθ' ἡμῶν ἐπαποδομένου πολέμου. ἀλλ' ἐτι τῶν κατὰ τὰ στρατοπέδα μόνων ἀποπειρωμένων. ταύτη γὰρ καὶ τὰς λοιπὰς ἀλώνας ῥαδίως ἔπειτο, εἰ πρότερον ἐκείνων καταγωνισάμενθ' ἑξερῶν ἡ πλείους παρῆν τῶν ἐν στρατείαις ὅσα ἀσμενέστα τῶν ἰδιωτικῶν προασπασομένους βίον, ὡς ἀν μὴ ἐξαρνοὶ χρονον τ' ἀεὶ τὸν τῶν ὅλων δημικεργὸν ἐυσεβείας. ὡς γὰρ ἐξερῶν ἀρχῆς ὅς τίς ποτε ἦν ἐκείνθ', ἀπὸ πρῶτον ἐνεχειρεῖ τὰ κατὰ τῶν στρατοπέδων διωγμῶ. φυλοκενῶν καὶ διακαταμερῶν τὰς ἐν τοῖς στρατοπέδοις ἀναφερμένους. αἰεσῶν τε διδῶς, ἢ περὶ ἀεχέσων ἢς μετῆν αὐτοῖς ἀπολαύειν μῆς, ἢ τῶν ἁπάντων ἐρεῶν ταύτης, εἰ ἀνὴρ ἀποῖντο τὰ

Quippe quamplurimos referre possumus, qui pro vero supremi Numinis cultu, admirabilem animi alacritatem declararunt: idque non solum ex quo adversus omnes Christianos excitata erat persecutio; sed & dudum antea, cum pax adhuc vigeret. Tunc enim cum diabolus qui potestatem accepit hujus mundi, tanquam ex altissimo sopore excitari primum cepisset, & post illud temporis intervallum quod persecutionem Decii ac Valeriani subsecutum est, clam adhuc & occultè infidiaretur Ecclesiae; nec simul & confertim nobis bellum inferret, sed eos duntaxat qui in exercitu militabant, utpote periculum ipsorum facturus appeteret: reliquos enim nullo negotio expugnaturum se credebat, si hos primum in certamine superasset; Tunc, inquam, cernere erat quamplurimos, qui abjecta militia privatam vitam amplecti maluerunt, quam supremi omnium rerum Opificis cultum abnegare. Postquam enim Dux Romani exercitus neficio quis, Christianos milites persequi aggressus, eos qui in exercitu merebant lustrare cepisset ac recensere: & Christianis liberam eligendi potestatem fecisset, ut vel Imperatorum jussis obtemperantes honoris sui gradum retinerent; vel si parere nollent, honore mili-

Vide N. cephor. L. 7. c. 3.